

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Greer Hendricks & Sarah Pekkanen
AN ANONYMOUS GIRL

An Anonymous Girl

Text Copyright © 2018 by Greer Hendricks and Sarah Pekkanen

Published by arrangement with St. Martin's Press

All rights reserved.

Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03372-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

GRIR HENDRIKS • SARA PEKANEN

ANONIMNA

Preveo Aljoša Molnar

VULKAN
IZDAVAŠTVO
Beograd, 2020.

*Od Grir:
Mojim roditeljima, Elejn i Marku Keselu*

*Od Sare:
Rodžeru*

PRVI DEO

Pozvani ste: Tražimo žene između 18 i 32 godine za učešće u istraživanju o etici i moralu koje sprovodi istaknuti njujorški psihijatar. Velikodušne nagrade. Anonimnost zagarantovana. Pozovite za dodatne informacije.

Lako je osuđivati izbore drugih ljudi. Majku sa punim kolicima frut lupsa i dabl staf oreo koja urla na svoje dete. Vozača skupocenog kabrioleta što seče putanju sporijem vozilu. Ženu u tihom kafiću koja brblja preko telefona. Muža što vara suprugu.

Ali šta bi bilo kada biste saznali da je ta majka danas ostala bez posla?

Šta ako je vozač obećao sinu da će stići na školsku predstavu, ali ga je šef zadržao na nekom sastanku najavljenom u poslednjem trenutku?

Šta ako je žena u kafiću upravo primila poziv od ljubavi svog života, čoveka koji joj je slomio srce?

A šta ako je nevernom čoveku žena okrenula leđa i ne želi njegov dodir?

Možda biste doneli brz sud o ženi koja je odlučila da svoje najdublje tajne poveri nekom strancu za novac. Ali zauzdajte pretpostavke, bar za sada.

Svi imamo razloge za svoje postupke. Čak i ukoliko krijemo razlog od onih koji misle da nas najbolje poznaju. Čak i ako su razlozi toliko duboko usađeni da ne možemo ni sami da ih prepoznamo.

PRVO POGLAVLJE

Petak, 16. novembar

Mnoge žene žele da ih čitav svet vidi na određeni način. Moj posao je da stvorim te preobražaje kroz svaki pojedinačni četrdesetpetominutni tretman.

Moji klijenti se osećaju drugačije kada završim svoj posao. Postanu samouvereniji, zablistaju. Budu čak i srećni.

Ali ja mogu da im ponudim samo privremeno rešenje. Ljudi se, bez izuzetka, vraćaju svom starom izgledu.

Istinske promene zahtevaju mnogo više od alata koje ja mogu da im ponudim.

Dvadeset do šest je u petak uveče. Saobraćajni je špic. To je takođe vreme kada ima onih koji žele da izgledaju kao najbolja verzija samog sebe, pa uporno izdvajam ovo vreme iz svog rasporeda.

Otvaraju se vrata metroa kod Astor plejsa i ja izlazim prva, desna ruka me boli od težine torbe sa šminkom, što je uvek slučaj posle dugog i napornog dana.

Pomeram torbu iza sebe kako bih se provukla kroz uski prolaz – peti put danas prolazim kroz okretne prepreke i radim to već automatski – a onda jurim uz stepenice.

Stižem na ulicu, guram ruku u džep kožne jakne i vadim telefon. Kuckam po njemu da pogledam raspored koji Bjuti baz neprekidno osvežava. Unosim periode kada sam slobodna, a zakazani sastanci mi stižu u vidu poruka.

Moj poslednji sastanak je blizu Osme ulice i Juniverziti plejsa. U pitanju su dva klijenta, što znači dva termina – devedeset minuta. Imam

adresu, imena i kontakt-telefon. Ali nemam pojma ko će me dočekati kada pokušam na vrata.

Međutim, ne plašim se nepoznatih. Shvatila sam da mnogo više zla mogu da mi donesu poznata lica.

Pamtim tačnu lokaciju, a onda krećem niz ulicu, obilazeći đubre koje se prosulo iz preturene kante. Jedan prodavac navlači sigurnosnu rešetku preko izloga, a metal glasno zvekeće dok seda na mesto. Tri studenta, s rancima na ramenima, podgurkuju se veselo dok prolazim pored njih.

Dve ulice sam daleko od odredišta, a telefon počinje da zvoni. Na ekranu piše da me zove mama.

Puštam ga da jednom odzvoni i zurim u malu okruglu fotografiju moje nasmejane majke.

Videćemo se za pet dana, kada se vratim kući za Dan zahvalnosti, govorim sebi.

Ali ne mogu da propustim poziv.

Krivica je uvek ono najteže što teglim sa sobom.

„Hej, mama. Je li sve u redu?“ pitam.

„Sve je u redu, dušo. Samo sam htela da te čujem.“

Mogu da je zamislim u onoj kuhinji u predgrađu Filadelfije gde sam odrasla. Meša preliv za pečenje na šporetu – oni tamo rano večeraju, a petkom je na meniju uvek goveđi ribić sa pireom – a onda će otvoriti i flašu zinfandela za onu jednu čašu kojom se počasti svakog dana tokom vikenda.

Na malom prozoru iznad sudopere je žuta zavesa, a krpa za sudove prebačena je preko ručke na rerni, sa rečima *Kotrljaj, kotrljaj* iznad slike oklagije. Cvetne tapete gule se na ivicama i vide se udubljenja u frižideru gde ga je moj tata šutnuo nakon što su Iglsi izgubili u doigravanju.

Večera će biti spremna kada moj tata uđe na vrata, vrativši se sa posla prodavca osiguranja. Majka će ga pozdraviti kratkim poljupcem. Pozvaće moju sestru, Beki, do stola, a onda joj pomoći da iseče meso.

„Beki je jutros sama zakopčala jaknu“, kaže moja mama. „Bez ičije pomoći.“

Beki je dvadeset i dve, šest godina je mlađa od mene.

„To je fantastično“, govorim ja.

Ponekad bih volela da živim bliže roditeljima kako bih mogla da im pomognem. A ponekad osećam sramotu jer sam zahvalna što to ipak nije slučaj.

„Hej, mogu li da ti se javim kasnije?“, nastavljam odmah. „Upravo žurim na posao.“

Anonimna

„O, da li su te angažovali za još jedan šou?“

Oklevam. Mamin glas je mnogo življi sada.

Ne mogu da joj kažem istinu, pa samo brbljam prvo što mi padne na pamet: „Da, mala produkcija je u pitanju. Verovatno neće biti toliki pritisak. Ali šminka je zaista veoma komplikovana, potpuno nekonvencionalna.“

„Zaista sam ponosna na tebe“, kaže mama. „Ne mogu da sačekam da čujem sve o tome sledeće nedelje.“

Osećam kao da želi još nešto da doda, ali iako nisam baš sasvim stigla na odredište – studentski dom Njujorškog univerziteta – prekidam razgovor.

„Ljubi Beki. Volim te.“

Pravila kojih se držim kod svake posete nametnula su se još i pre nego što sam stigla na odredište.

Procenjujem klijenta istog trena kada ga ugledam – primećujem obrve koje bi izgledale bolje zatamnjene, ili nos koji mora da se zasenči da bi izgledao uže – ali znam da i klijenti procenjuju mene.

Prvo pravilo: moja nezvanična uniforma. Nosim sve crno, što potpuno eliminiše potrebu da se nova odeća svakog jutra usklađuje. Ta boja donekle odiše i suptilnim autoritetom. Biram udobne, slojevite komade koji se mogu prati u mašini i koji izgledaju čisto i uredno u sedam uveče podjednako kao i u sedam ujutro.

Pošto lični prostor uopšte ne postoji kada se neko šminka, nokti su mi kratki i ispolirani, dah mi je od mentola, a pramenovi kose vezani u nisko postavljen rep. Nikad ne odstupam od ovog standarda.

Utrljavam džermiks u šake i ubacujem jedan altoid u usta pre nego što zvonim na zvono stana 6D. Pet minuta sam poranila. Još jedno pravilo.

Odlazim liftom do šestog sprata, a onda pratim zvuke muzike – *Roar* Kejti Peri – hodnikom, gde se konačno susrećem sa klijentkinjama. Jedna od njih je u bademantilu, a druga nosi majicu kratkih rukava i bokserice. Po mirisu osećam dokaze o poslednjem tretmanu za ulepšavanje koji su prošle – hemikalije koje se koriste da se naglase plavi pramenovi u kosi devojke po imenu Mendi i lak za nokte na prstima kojima Tejlor maše po vazduhu.

„Kuda idete večeras?“, pitam. Žurka će verovatno imati jače svetlo od nekog kluba; sastanak s večerom ipak zahteva malo suptilniji pristup.

„U 'Lit'“, kaže Tejlor.

Dok je bledo gledam, ona dodaje: „To je u Mitpaking Distriktu. Drejk je baš sinoć bio tamo.“

„Sjajno“, kažem ja.

Zaobilazim predmete razbacane po podu – jedan kišobran, jedan zgužvani sivi džemper, ruksak – a onda sklanjam u stranu skini pop kokice i napola prazne limenke red bula sa niskog klub-stola kako bih imala gde da spustim kofer. Otkopčavam ga i stranice se šire poput harmonike, da otkriju gomile malih posuda sa šminkom i četkama.

„Kakav izgled danas želimo da postignemo?“

Neki šminkeri prosto prionu na posao, pokušavajući da u jedan dan uglave što je više moguće klijenata. Ja odvojim malo vremena, koje sam unapred pripremila u rasporedu, da postavim nekoliko pitanja. To što jedna žena želi sivu senku na očima i ne želi karmin, ne znači da druga sebe nije zamislila sa jarkocrvenim usnama i mrvicom maskare. Odvajanje tih nekoliko prvih minuta sačuva mi mnogo vremena na kraju.

Ali podjednako verujem i svojim instinktima i onome što primetim. Kada mi ove devojke kažu da žele seksi izgled, kao za plažu, znam da ono što zaista žele jeste da liče na Džidži Hadid, koja se vidi na naslovnoj stranici časopisa prostrtog na maloj sofi.

„Šta studirate?“ pitam.

„Komunikacije. Obe želimo da se bavimo odnosima s javnošću.“ Mendi deluje kao da joj dosađujem, kao da sam dosadni odrasli koji je pita šta želi da bude kad poraste.

„Zvuči interesantno“, kažem ja i odvlačim potpuno crnu stolicu na najjače svetlo, tačno ispod lusteru na plafonu.

Počinjem sa Tejlor. Imam četrdeset pet minuta da stvorim sliku koju želi da vidi u ogledalu.

„Imaš neverovatnu kožu“, kažem joj. Još jedno pravilo: pronađite nešto kod svakog klijenta za šta možete da uделите kompliment. U Tejlorinom slučaju ovo nije teško.

„Hvala“, odvrća, ne podižući pogled sa telefona. Počinje da komentariše na svom Instagram profilu: „Da li iko zaista želi da vidi još jednu sliku suvih kolača?“ „Džuls i Brajan su tako zaljubljeni da je to odvratno.“ „Inspirativni zalazak sunca, kapiram... Drago mi je što se petkom ludo provodiš na svom balkonu.“

Dok radim, brbljanje devojaka nestaje kao pozadinska buka, poput brundanja nekog fena ili buke saobraćaja. Gubim se u pokretima dok

nanosim različite podloge na Tejlorinu vilicu i usklađujem ten čitavog lica, i pravim mešavinu bakarne i peščane nijanse, koju utrljavam na šaku, da istaknem zlatne tačke u njenim očima.

Četkom joj nanosim bronzani prah na obraz, kada njen telefon počinje da zvoni.

Tejlor prestaje da ukucava srca i podiže telefon: „Nepoznat broj. Da li da se javim?“

„Da!“, kaže Mendi. „Možda je Džastin.“

Tejlor nabira nos. „Ko se javlja na telefon petkom uveče, a? Može da ostavi poruku.“

Nekoliko trenutaka kasnije dodiruje ikonice sa zvučnikom i glas nekog čoveka ispunjava prostoriju:

„Ovde je Ben Kvik, pomoćnik doktora Šildsa. Potvrđujem vaš sastanak za ovu sedmicu, sutra i u nedelju, od osam do deset ujutro. Adresa je, ponavljam, Hanter hol, soba 214. Sačekaću vas u predvorju i odvesti gore.“

Tejlor koluta očima, a ja sklanjam svoj magični štapić u vidu maskare.

„Možeš li da se ne pomeriš, molim te?“, pitam je.

„Izvinite. Nisam bila pri sebi, Mendi? Biću previše mamurna da sutra rano ustanem.“

„Ma ispali ih.“

„Da. Ali to je petsto zelembaća. To je, otprilike, kao dva džempera iz Rag end bouna.“

Ove reči mi remete koncentraciju; pola soma zaradim za deset poslova.

„Ma. Zaboravi. Neću da navijam buđenje da bih otišla na neko glupo istraživanje“, kaže Tejlor.

Sigurno je lep, pomišljam, gledajući džemper koji leži zgužvan na podu.

Ali ipak ne mogu da se suzdržim: „Istraživanje?“

Tejlor sleže ramenima. „Nekom profesoru psihologije potrebni su studenti za istraživanje.“

Pitam se kakva su pitanja u upitniku. Možda je u pitanju nešto što liči na Majers-Brigsov test ličnosti.

Udaljavam se za korak i gledam Tejlorino lice. Klasične je lepote, sa divnom linijom kostiju. Nije joj bio potreban četrdesetpetominutni tretman.

„Pošto ćete ostati dokasno, opcrtaću vam usne pre nego što naneseš sjaj“, kažem ja. „Tako će boja trajati.“

Vadim omiljeni sjaj za usne sa Bjuti baz logom na tubi i razmazujem ga po Tejlorinim punim usnama. Nakon što sam završila, Tejlor ustaje da

se pogleda u ogledalu u kupatilu, a Mendi ide za njom. „Opa“, čujem kako Tejlor govori. „Zaista je dobra. Hajde da se slikamo.“

„Hoću i ja prvo da se našminkam!“

Počinjem da sklanjam šminku koju sam upotrebila na Tejlor i razmišljam o tome šta će mi trebati za Mendi, kada primećujem da je Tejlor ostavila svoj telefon na stolici.

Moj ljudi provod petkom sastoji se od razgovora sa mešancem terijera, Leom, i pranja šminke iz četaka – nakon što autobusom pređem čitav grad do svoje minijaturne garsonjere u Louer Ist Sajdu. Toliko sam smoždena da ću verovatno biti u krevetu i pre nego što Tejlor i Mendi poruče prve koktele u tom klubu.

Ponovo gledam u telefon.

A onda gledam vrata kupatila. Delimično su zatvorena.

Kladim se da se Tejlor neće ni potruditi da uzvрати poziv i otkáže svoj sastanak.

„Moram da kupim tu olovku koju je koristila“, govori Tejlor.

Petsto dolara će mi znatno pomoći sa kirijom za ovaj mesec.

Već znam čitav svoj raspored za sutra. Prvi tretman imam tek u podne.

„Ja ću da tražim da mi oči napravi malo dramatičnije“, kaže Mendi.

„Pitam se ima li kod sebe i lažne trepavice.“

Hanter hol od osam do deset pre podne – sećam se tog dela. Ali kako je ime doktora i pomoćnika?

Nije da sam odlučila da to uradim; jedne sekunde zurim u telefon, a sledeće se on nalazi u mojim rukama. Manje od minuta je prošlo; još se nije zaključao. Ipak, moram da pogledam dole da pronađem dugme za glasovne poruke, ali to znači da moram da sklonim pogled sa vrata kupatila.

Bodem ekran prstom da pustim najnoviju poruku, a onda čvrsto pritisкам telefon uz uvo.

Vrata kupatila se pomeraju i Mendi počinje da izlazi. Okrećem se, osećajući kako mi srce ludački tuče. Neću stići da vratim telefon a da me ona ne vidi.

Ben Kvik.

Mogu da se pretvaram da je pao sa stolice, užurbano razmišljam. Reći ću Tejlor da sam ga samo podigla.

„Čekaj, Mendi!“

Pomoćnik doktora Šildsa... Od osam do deset pre podne...

„Da li bi trebalo da tražim tamniji ruž?“

Anonimna

Hajde, požurujem u sebi poruku.

Hanter hol, soba 214.

„Možda“, kaže Mendi.

Sačekaću vas u pred...

Prekidam i spuštam telefon na stolicu u trenutku kada Tejlor ulazi u sobu.

Da li ga je ostavila okrenutog prema gore ili prema dole? Ali pre nego što dobijem priliku da se setim, Tejlor je pored mene.

Gleda dola u telefon, a meni se steže stomak. Uprskala sam. Sada se sećam da ga je ostavila na stolici ekrana okrenutog nadole. Ja sam ga ostavila obrnuto.

Teško gutam, pokušavajući da smislim opravdanje.

„Hej“, kaže ona.

Podižem glavu da je pogledam u oči.

„Jako mi se sviđa. Ali možeš li da probaš sa nešto tamnijim sjajem za usne?“

Seda na stolicu, a ja lagano izdišem.

Dvapat joj ponovo radim usne – prvo ih zatamnjujem kao višnje, a onda vraćam originalnu nijansu, sve vreme smirujući desni lakat levim dlanom kako uzdrhtale šake ne bi poremetile linije – do trenutka kad sam završila, puls mi se vratio u normalu.

Odlazeći iz stana uz nehajno „Hvala“ od devojaka umesto bakšiša, odlučila sam:

Nameštam alarm na telefonu na 7.15 ujutro.

Nedelja, 17. novembar

Sledećeg jutra pažljivo razmatram svoj plan.

Ponekad impulsivna odluka može da vam promeni život.

Ne želim da mi se to ponovo dogodi.

Čekam ispred Hanter hola i provirujem u pravcu Tejlorinog stana. Oblačno je i vazduh je težak i siv, pa na trenutak mešam neku mladu ženu koja trči prema meni sa Tejlor. Ali to je samo neko ko je izašao na trčanje. Kada je za pet minuta prošlo osam i činilo se da Tejlor još spava, ulazim u predvorje, gde jedan tip u platnenim pantalonama i plavoj košulji na dugmiće gleda na sat.

„Izvinite što kasnim!“, dovikujem mu.

„Tejlor?“, kaže on. „Ja sam Ben Kvik.“

Ispravno sam rizikovala s pretpostavkom da Tejlor neće pozvati da otkáže.

„Tejlor je bolesna, pa me je zamolila da dođem i uradim upitnik umesto nje. Ja sam Džesika. Džesika Faris.“

„Oh.“ Ben trepće. Odmerava me od glave do pete, pažljivije me proučavajući.

Zamenila sam čizmice do članaka dubokim konversicama i preko jednog ramena prebacila crni ranac. Mislila sam da neće škoditi da izgledam kao studentkinja.

„Možete li da sačekate sekund?“, konačno izgovori. „Moram da proverim sa doktorom Šildsom.“

„Naravno.“ Upotrebljavam donekle rezigniran ton koji je Tejlor sinoć upotrebila.

Najgore što može da se desi je da mi kaže da ne mogu da učestvujem, podsećam samu sebe. Ništa strašno; samo ću kupiti devrek i izvesti Lea u dugačku šetnju.

Ben odlazi u stranu i vadi mobilni telefon. Želim da čujem ovu stranu razgovora, ali prigušio je glas.

A onda mi prilazi. „Koliko vam je godina?“

„Dvadeset osam“, odgovaram iskreno.

Bacam pogled prema ulazu da vidim da li će Tejlor ušetati u poslednjem trenutku.

„Trenutno živite u Njujorku?“, pita Ben.

Klimam potvrdno.

Ben ima još dva pitanja za mene: „Gde ste još živeli? Negde van Sjedinjenih Država?“

Odmahujem glavom. „Samo u Pensilvaniji. Tamo sam odrasla.“

„U redu“, govori Ben, odlazeći telefon. „Doktor Šilds kaže da možete da učestvujete u istraživanju. Prvo, moram da zapišem vaše ime i adresu. Mogu li da vidim nekakav dokument?“

Prebacujem ranac u jednu ruku i prekopavam po njemu da pronađem novčanik, a onda Benu predajem vozačku dozvolu.

Fotografiše je, a potom zapisuje ostale informacije. „Sutra mogu preko *Venma* da vam prebacim novac, nakon završetka vaše seanse, ako imate nalog.“

„Imam“, kažem ja. „Tejlor mi je rekla da je u pitanju petsto dolara, je li tako?“

Klima potvrdno. „Sve ovo ću poslati u poruci doktoru Šildsu, a onda ću vas odvesti u sobu.“

Da li je moguće da je sve ovako jednostavno?

DRUGO POGLAVLJE

Subota, 17. novembar

Vi niste osoba koja je trebalo jutros da se pojavi.

Svejedno, uklapate se u demokratski kriterijum istraživanja i ispunjavate uslove za ovo mesto, koje bi inače propalo, pa vas moj pomoćnik Ben odvodi do sobe broj 214. Prostor za testiranje je veliki i pravougaoni, sa prozorima na istočnom zidu. Tri reda stolova i stolica poređani su po podu od linoleuma. U čelu prostorije je elektronska tabla, čiji je ekran prazan. Visoko na zadnjem zidu nalazi se starinski okrugli sat. Mogla je to da bude bilo koja učionica u bilo kom kampusu u bilo kom gradu.

Osim jednog: Vi ste jedina prisutna osoba.

Ovaj prostor je odabran jer ima malo toga što može da vam odvuče pažnju, što će pomoći da se usredsredite na zadatak koji je pred vama.

Ben vam objašnjava da će se instrukcije pojavljivati na kompjuteru koji je obezbeđen u tu svrhu. A onda zatvara vrata.

U prostoriji vlada muk.

Laptop čeka na stolu u prvom redu. Već je otvoren. Vaši koraci odjekuju po prostranom podu dok koračate prema njemu.

Sedate na mesto i privlačite stolicu stolu. Metalna noga stolice grebe po linoleumu.

Jedna poruka stoji na ekranu:

Ispitanice 52: Hvala vam što učestvujete u istraživačkom projektu o moralu i etici. Učešćem u ovoj studiji obavezujete se na poverljivost. Izričito vam je zabranjen razgovor o studiji ili njenom sadržaju sa bilo kim.

Ne postoje ispravni ili pogrešni odgovori. Veoma je bitno da budete iskreni i date prve, instinktivne odgovore. Vaša objašnjenja

bi trebalo da budu temeljna. Neće vam biti dozvoljeno da pređete na sledeće pitanje dok ne završite trenutno.

Pet minuta pre isteka predviđena dva sata oglasice se upozorenje. Pritisnite *Enter* kada budete spremni da počnete.

Imate li ikakvu predstavu o tome šta vas čeka?

Približavate prst tipki *Enter*, ali umesto da je dodirnete, šaka vam lebdi iznad tastature. Niste jedini koji oklevate. Neke od pedeset jedne učesnice pre vas takođe su ispoljile izvesnu dozu nesigurnosti.

Može da bude zastrašujuće upoznavati se sa delovima sebe koje niste želeli da priznate da postoje.

Konačno, pritiskate taster.

Čekate dok gledate kursor koji trepće. Bademaste oči vam se šire.

Kada se na ekranu pojavljuje prvo pitanje, trzate se.

Možda deluje čudno što neko istražuje intimne delove vaše psihe u tako sterilnom okruženju, bez objašnjenja zašto je ta informacija toliko dragocena. Prirodno je zazirati od osećanja ranjivosti, ali moraćete da se potpuno predate ovom procesu ako želite da bude uspešan.

Zapamtite pravila: Budite otvoreni i iskreni i nemojte osećati odbojnost zbog stida ili bola koje ova pitanja možda izazivaju.

Ako vas ovo prvo pitanje, koje je relativno blago, uznemirava, možda ste jedna od onih žena što se povuku iz istraživanja. Neke ispitanice se ne vrate. Ovaj test nije za svakoga.

Nastavljate da zurate u pitanje.

Možda vam instinkti govore da odete a da još niste ni počeli.

Ne biste bili prvi.

Ali ponovo podižete šaku prema tastaturi i počinjete da kucate.

TREĆE POGLAVLJE

Subota, 17. novembar

Dok zurim u laptop u neprirodno tihoj učionici, osećam blagu teskobu. Instrukcije kažu da ne postoje pogrešni odgovori, ali zar moji odgovori na test moralnosti neće mnogo toga otkriti o mom karakteru?

U prostoriji je hladno i pitam se da li je to namerno da bih ostala budna. Skoro da mogu da čujem fantomske zvuke – šuškanje papira, topot stolice po podu, podgurkivanje i šaljenje učenika.

Dodirujem *Enter* kažiprstom i čekam prvo pitanje.

Možete li da izgovorite laž, a da ne osetite krivicu?

Naglo se udaljavam od računara.

Ovo nije ono što sam očekivala kada je Tejlor spomenula istraživanje uz nehajno odmahivanje rukom. Valjda nisam očekivala da ću pisati o sebi; iz nekog razloga, pretpostavila sam da ću dobiti nekakav upitnik sa višestrukim izborima ili da/ne odgovorima. Suočena sa pitanjem koje se čini tako ličnim kao da doktor Šilds već i previše toga zna o meni, kao da zna da sam lagala za Tejlor... pa, to me prilično pogađa.

Odbacujem te misli i podižem prste prema tastaturi.

Postoje mnogi tipovi laži. Mogu da pišem o prećutnim lažima, ili velikim lažima, koje menjaju živote – što je tip koji previše dobro poznajem – ali odlučujem se za sigurniji kurs.

Naravno, kucam. *Šminker sam, ali ne jedan od onih o kojima se može čitati u novinama. Ne radim sa manekenkama i filmskim zvezdama. Pripremam tinejdžere iz Aperi Ist Sajda za maturske večeri, a njihove mame za otmene dobrotvorne večere. Radim i venčanja i bar micve. Tako da – da, mogu da kažem nekoj napetoj mami da je još u igri, ili da ubedim neku nesigurnu šesnaestogodišnjakinju da nisam ni primetila njenu bubuljicu. A posebno zato što će mi dati lep bakšiš ako im laskam.*

Pritiskam *Enter*, ne znajući da li je to odgovor kakav profesor očekuje. Ali pretpostavljam da to radim kako treba, pošto se drugo pitanje brzo pojavljuje.

Opišite trenutke u svom životu kada ste varali.

Opa. Ovo zvuči kao pretpostavka.

Ali možda su svi varali, čak i u igri *Monopol* kada su bili mali. Mislim kratko o tome, a onda kucam: *U četvrtom razredu varala sam na kontrolnom. Sali Dženkins je bila najbolja u ortografiji u odeljenju, a kada sam podigla glavu i počela da grickam ružičastu gumicu na olovci, pokušavajući da se setim da li u reči „sutra“^{***} imaju dva ili jedno „r“, bacila sam pogled na njen papir.*

Ispostavilo se da imaju dva. Napisala sam reč i u sebi zahvalila Sali kada sam dobila peticu.

---

* Tomorrow – sutra. (Prim. prev).

Pritiskam *Enter*.

Čudno kako mi se ti detalji vraćaju, iako godinama nisam razmišljala o Sali. Zajedno smo završile srednju školu, ali sam propustila nekoliko poslednjih okupljanja generacije, pa nemam pojma kako je prošla u životu. Verovatno ima dva ili tri deteta, honorarni posao i kuću blizu roditelja. To se događalo sa većinom devojaka s kojima sam odrastala.

Sledeće pitanje se još nije pojavilo. Ponovo pritiskam *Enter*. Ništa.

Pitam se da li se program pokvario. Spremam se da ustanem, otvorim vrata i provirim, da proverim da li je Ben u blizini, ali onda slova počinju da se pojavljuju na ekranu, jedno po jedno.

Kao da ih neko ukucava u realnom vremenu.

Ispitanice 52, morate dublje da posegnete.

Telo mi se odjednom trza. Ne mogu da se ne osvrnem oko sebe. Tanke plastične folije na prozorima su podignute, ali napolju nema nikoga po ovom monotonom i tmurnom danu. Travnjak i trotoar su pusti. Preko puta se nalazi još jedna zgrada, ali nemoguće je reći da li u njoj ima nekoga.

Logično razmišljam i znam da sam sama. Samo, imam osećaj kao da je neko blizu mene i šapuće mi.

Ponovo gledam laptop. Pojavljuje se još jedna poruka:

Da li je to bio vaš prvi, instinktivni odgovor?

Skoro sam zinula u čudu. Kako doktor Šilds to može da zna?

Iznenada odgurujem stolicu i ustajem. A onda shvatam kako je saznao; sigurno zbog oklevanja pre nego što sam počela da kucam. Doktor Šilds je shvatio da sam odbacila prvobitnu misao i odabrala sigurniji odgovor. Iznova privlačim stolicu kompjuteru i lagano izdišem.

Još jedna instrukcija se pojavljuje na stranici:

Idite dublje od površine.

Ludo je misliti da doktor Šilds zna o čemu razmišljam, govorim sebi. To što sam u ovoj prostoriji je očigledno poigravanje s mojim umom. Ne bi delovalo ovako čudno da ima još ljudi oko mene.

Posle kratke pauze, drugo pitanje se opet pojavljuje na ekranu.

Opišite trenutke u svom životu kada ste varali.

U redu, pomišljam. Hoćeš malo gadnih činjenica o mom životu? Mogu da posegnem malo dublje.

Da li se smatra varanjem ako ste samo saučesnik u nekom događaju, pišem.